

LV

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē,
SEC(2007)

HÜBNER KUNDZES PAZIŅOJUMS KOMISIJAI

Kohēzijas fonda un bijušo ISPA projektu (2000.–2006.) slēgšanas pamatnostādnes

1. SLĒGŠANAS VISPĒRĒJIE PRINCIPI UN IZDEVUMU GALĪGAIS TERMIŅŠ

1.1. Slēgšanas vispārējie principi

Atbilstoši nosacījumiem 1994. gada 16. maija Regulā (EK) Nr. 1164/1994 par Kohēzijas fonda izveidi¹ šīs pamatnostādnes attiecas uz Kohēzijas fonda un bijušajiem *ISPA*² projektiem, kas pieņemti pēc 2000. gada 1. janvāra³.

„Projektu slēgšana” ietver neizpildīto Kopienas saistību finanšu norēķina veikšanu, samaksājot saistību saldo pilnvarotajai iestādei vai emitējot parādzīmi un paredzot atbrīvojumu no saistībām attiecībā uz visiem galīgajiem saldo. Kohēzijas fonda atbalsts ir piesaistīts projektam, projekta posmam vai projektu grupai (kā definēts Regulā Nr. 1164/1994) un katrā Komisijas pieņemtajā piešķiršanas lēmumā definētā attiecīgā fiziskā priekšmeta pabeigšanai. Slēgšanas procedūra ļauj Komisijai pirms galīgā saldo nomaksas izvērtēt, vai projekta, projekta posma, projektu grupas īstenošana atbilst lēmuma pēdējai redakcijai, ar ko piešķir Kohēzijas fonda atbalstu, un vai deklarētie saistītie izdevumi ir likumīgi uz pareizi.

Slēgšana neskar atbildīgās organizācijas un valsts iestādes pienākumu saglabāt visus pavaddokumentus attiecībā uz izdevumiem un čekus, lai tie būtu Komisijai pieejami trīs gadus pēc tam, kad Komisija samaksājusi galīgo saldo⁴.

1.2. Izdevumu atbilstības galīgais termiņš

Izdevumu atbilstības periods ir noteikts katra atsevišķā lēmuma, ar ko piešķir finanšu atbalstu, 2. panta 2. punktā. Katrā šādā lēmumā atbilstības galīgais termiņš sākotnēji tika noteikts 12 mēnešus pēc valsts iestāžu paredzētās ar projektu saistīto darbu pabeigšanas. Atbilstības galīgais termiņš, kas minēts 2. panta 2. punktā, ir saistošs.

Atbilstoši pareizas finanšu pārvaldības principam un iepriekšējām pamatnostādnēm, kuras Reģionālās politikas ģenerāldirektorāts 2005. gada 9. martā nosūtījis dalībvalstīm, Komisija visiem Kohēzijas fonda projektiem parasti nenosaka galīgo atbilstības termiņu pēc 2010. gada 31. decembra.

Vienīgi ārkārtas un atbilstoši pamatotos apstākļos (t.i. tiesas un administratīvo procesu izraisītos atlikšanas gadījumos, nepārvaramas varas gadījumos, kuri būtiski ietekmē Kohēzijas fonda atbalstītā projekta īstenošanu vai norāda uz Komisijas kļūdu) Komisija lemj pagarināt atbilstības galīgo termiņu pēc 2010. gada 31. decembra. Tāpat kā jebkurš cits izmaiņu pieprasījums šis pieprasījums jāiesniedz

¹ OV L 130, 25.5.1994., 1. lpp. Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar 2003. gada Pievienošanās aktu (OV L 236, 23.9.2003., 33. lpp.).

² Projekti, kas sākotnēji pieņemti saskaņā ar 1999. gada 21. jūnija Regulu (EK) Nr. 1267/1999, ar ko paredz pirmspievienošanās struktūrpolitikas programmu (OV L 161, 26.06.1999., 73. lpp.).

³ Neskarot saistības attiecībā uz projektiem, kas pieņemti pirms 2000. gada 1. janvāra, saskaņā ar 1. un 22. pantu Komisijas 2002. gada 29. jūlija Regulā (EK) Nr. 1386/2002, ar ko paredz sīki izstrādātus īstenošanas noteikumus Padomes Regulai (EK) Nr. 1164/94 attiecībā uz tādas pārvaldības un kontroles sistēmām, kura piešķirta no Kohēzijas fonda, kā arī kārtību finanšu labojumu veikšanai, OV L 201, 31.7.2002., 5. lpp.

⁴ Grozītais Regulas (EK) Nr. 1164/1994 II pielikuma G panta 3. punkts. Ja vien divpusējos administratīvos nolīgumos nav panākta cita vienošanās, trīs gadu periods sākas pēc tam, kad Komisija samaksājusi galīgo saldo.

pirms galīgā atbilstības termiņa kopā ar pagarinājumu pamatojošu informāciju. Komisija izskata katru pieprasījumu individuāli un lemj, vai grozīt projekta apstiprināšanas lēmumu.

2. DOKUMENTI, KAS IESNIEDZAMI, SLĒDZOT PROJEKTU

2.1. Slēgšanas dokumenti

Normatīvajos aktos, kas regulē Kohēzijas fondu, noteikts, ka dalībvalstīm jāiesniedz Komisijai vairāki dokumenti, kas ļauj veiksmīgi izbeigt atbalstu. Pieprasītie dokumenti:

- **maksājuma pieteikums** (Regulas Nr. 1164/1994 II pielikuma D panta 2. punkta d) apakšpunkta otrais ievilkums);
- **galīgais ziņojums** (Regulas Nr. 1164/1994 II pielikuma D panta 2. punkta d) apakšpunkta trešais ievilkums);
- **apstiprināts izdevumu paziņojums** (Regulas Nr. 1164/1994 II pielikuma D panta 2. punkta d) apakšpunkta ceturtais ievilkums⁵);
- **nobeiguma paziņojums, tajā skaitā nobeiguma ziņojums** (Regulas Nr. 1164/1994 12. panta 1. punkta f) apakšpunkts un II pielikuma D panta 2. punkta d) apakšpunkta piektais ievilkums⁶ un Regulas Nr. 1386/2002 14. pants).

Ja vien nav panākta cita vienošanās, projektus, kas apstiprināti pirms 2000.gada 1. janvāra, var slēgt, pamatojoties uz Regulas Nr. 1164/1994 II pielikuma D panta 2. punkta d) apakšpunktā uzskaitīto dokumentu oriģināliem (t.i. maksājuma pieteikumu, galīgo ziņojumu un apstiprinājumu, ka maksājuma pieteikumā un ziņojumā sniegtā informācija ir pareiza). Saskaņā ar šo nosacījumu nobeiguma paziņojums nav vajadzīgs. Tomēr tā kā Regulas Nr. 1164/1994 oriģinālversijā paredzēts iesniegt līdzvērtīgu dokumentu, ar ko apstiprina, ka maksājuma pieteikumā un galīgajā ziņojumā sniegtā informācija ir pareiza, dalībvalstīm ieteikts iesniegt tādus pašus dokumentus par projektiem, kas apstiprināti pirms 2000. gada, kā par projektiem, kas apstiprināti pēc 2000. gada 1. janvāra.

Pēc galīgā maksājuma pieteikuma saņemšanas Komisijas dienesti izsniedz apstiprinājumu par saņemšanu. Ja saņemto dokumentu komplekts ir pilnīgs un papildus skaidrojumi nav vajadzīgi, slēgšanas procedūru var pabeigt divu mēnešu laikā.

⁵ Regulas Nr. 1386/2002 8. pantā un II pielikumā noteikts paraugs, atbilstoši kuram jā sastāda galīgo maksājumu paziņojumu apstiprinājums, pamatnosacījumi, kādiem apstiprinājumam jāatbilst, un apstiprinājumu sastādošās personas apraksts.

⁶ Regulas Nr. 1386/2002 13. līdz 15. pantā un III pielikumā noteikts paraugs, atbilstoši kuram jā sastāda galīgo maksājumu paziņojumu apstiprinājums, pamatnosacījumi, kādiem apstiprinājumam jāatbilst, un apstiprinājumu sastādošās personas apraksts.

2.2. Slēgšanas dokumentu iesniegšanas grafiks

Kohēzijas fonda regulā noteikti šādi slēgšanai nepieciešamo dokumentu konkrēti iesniegšanas termiņi:

Dokuments	Termiņš
galīgais maksājuma iesniegums un izdevumu paziņojuma apstiprinājums	6 mēnešu laikā „pēc darbu izpildes termiņa, (..) par izdevumiem, kas noteikti lēmumā”. (Regulas Nr. 1164/1994 II pielikuma D panta 2. punkta d) apakšpunkta otrais ievilkums)
galīgais ziņojums	6 mēnešu laikā pēc „projekta (..) izpildes” (Regulas Nr. 1164/1994 II pielikuma F panta 4. punkts)
nobeiguma paziņojums	to iesaka iesniegt 6 mēnešu laikā no galīgā izdevumu atbilstības termiņa kopā ar abiem iepriekš minētajiem dokumentiem

Attiecībā uz formulējumu Regulā Nr. 1164/1994 izmantotie termini „projekta izpilde” un „darba izpildes un izdevumu termiņš” atbilst piešķirtuma lēmumā noteiktajam jēdzienam „galīgais atbilstības termiņš” (skat. 1. pielikumu).

Komisija uzskatīs slēgšanas dokumentus par savlaicīgi saņemtiem, ja tie būs nosūtīti līdz iepriekš minētajiem termiņiem (pasta zīmogs).

Ja apstiprinātais galīgo izdevumu paziņojums iesniegts elektroniski, par iesniegšanas datumu tiks uzskatīts elektroniskās iesniegšanas datums. Gadījumos, kad dokumentu oriģināli ir ieskanēti un nosūtīti pa faksu un e-pastu, tos pieņems, ja mēneša laikā no to saņemšanas tiks nosūtīti oriģināli.

Ja atbilstības periods nav pagarināts, slēgšanas dokumenti jāiesniedz līdz noteiktajiem termiņiem pat tad, ja projekts vai projekta daļa ir atlikta tiesvedības, administratīvo vai audita procedūru dēļ.

2.3. Viena vai vairāku slēgšanas dokumentu novēlotas iesniegšanas sekas

Saskaņā ar regulas Nr. 1164/1994 II pielikuma D panta 2. punkta d) apakšpunktu viena vai vairāku iepriekš minēto slēgšanas dokumentu novēlotas iesniegšanas pirmās sekas ir Komisijas nespēja izmaksāt Kohēzijas fonda atbalsta galīgo saldo.

Gadījumos, kad ilgāk nekā 6 mēnešus pēc galīgā atbilstības termiņa aizvien vēl pastāv aizkavēšanās ar viena vai vairāku slēgšanas dokumentu iesniegšanu, Komisija sūtīs valsts iestādēm brīdinājuma vēstuli. Ja Komisija nesaņem trūkstošos dokumentus 2 mēnešu laikā pēc brīdinājuma vēstules saņemšanas, vai netiek sniegta nekāda atbilde, Komisija, ņemot vērā pieejamo informāciju katrā atsevišķā gadījumā, ir tiesīga uzsākt Regulas Nr. 1164/1994 II pielikuma H pantā paredzēto finansējuma labojumu procedūru.

2.4. Galīgā ziņojuma neiesniegšana 18 mēnešu laikā pēc galīgā atbilstības termiņa

Kā iepriekš norādīts dalībvalstīm jāiesniedz galīgais ziņojums 6 mēnešu laikā „*pēc projekta (...) izpildes*”, ar ko saprot 6 mēnešus pēc galīgā atbilstības termiņa. Turklāt, ja galīgais ziņojums nav iesniegts Komisijai 18 mēnešu laikā no lēmumā noteiktā galīgā atbilstības termiņa, atlikušais saldo (t.i. 10–20 % saldo un jebkuras citas neizpildītās saistības) tiks anulētas (Regulas Nr. 1164/1994 II pielikuma D panta 3. punkts).

Tādēļ divus mēnešus pirms noteiktā 18 mēnešu termiņa beigām Komisija atgādinās dalībvalstij, ka vēl nav saņēmusi galīgo ziņojumu, un tas var novest pie neizpildīto saistību anulēšanas.

Ja pēc 18 mēnešiem galīgais ziņojums nav nosūtīts, Komisija anulēs neizpildītās saistības un informēs valsts iestādes.

3. SLĒGŠANAS DOKUMENTU SATURS

3.1. Galīgo izdevumu apstiprināts paziņojums un maksājuma pieteikums

3.1.1. Formāts un saturs

Atbilstoši Regulas Nr. 1386/2002 8. panta 1. punktam galīgo izdevumu paziņojumu apstiprinājumus sastāda atbilstoši minētās Regulas II pielikumā norādītajai paraugam.

Deklarētajiem izdevumiem jāsaņemas maksātājas iestādes apstiprinātajiem izdevumiem un jāatbilst īstenojošo iestāžu veiktajiem maksājumiem, kam pievienoti fakturrēķini vai grāmatvedības dokumenti ar līdzvērtīgu pierādījuma vērtību (Regulas Nr. 1164/1994 II pielikuma D panta 1. punkts un Regulas Nr. 16/2003 5. pants⁷). Apliecinot galīgo izdevumu paziņojumu, maksātājai iestādei jāpārbauda nosacījumi, kas noteikti Regulas Nr. 1386/2002 8. panta 2. punktā atbilstoši paraugam, kas norādīts Regulas Nr. 1386/2002 II pielikumā. Izdevumu paziņojumam jāpievieno pielikums par Regulas Nr. 1386/2002 II pielikumā iekļautajām atgūstamajām summām.

Pielikumā norādītajām atgūstamajām summām, kas atskaitāmas no galīgā izdevumu paziņojuma saskaņā ar Regulas Nr. 1386/2002 7. pantu, jābūt īstām, izteiktām euro un kopā ar kavējuma procentiem. Tos aprēķina par pārkāpumiem 1.a panta izpratnē 1994. gada 26. jūlija Regulā (EK) Nr. 1831/1994 par pārkāpumiem finansēšanā no Kohēzijas fonda un nepareizi izmaksātu līdzekļu atgūšanu un par informācijas sistēmas izveidi šajā jomā⁸ un jāiekļauj gan gadījumi, par kuriem jāziņo Eiropas

⁷ Komisijas 2003. gada 6. janvāra Regula (EK) Nr. 16/2003, ar ko paredz īpašus sīki izstrādātus noteikumus Padomes Regulas (EK) Nr. 1164/94 piemērošanai attiecībā uz izdevumu atbilstīgumu Kohēzijas fonda daļēji finansētu pasākumu kontekstā, OV L 2, 7.1.2003., 7.lpp.

⁸ Komisijas 1994. gada 26. jūlija Regula (EK) Nr. 1831/1994 par pārkāpumiem finansēšanā no Kohēzijas fonda un nepareizi izmaksātu līdzekļu atgūšanu un par informācijas sistēmas izveidi šajā jomā, OV L 191, 27.7.1994., un Komisijas Regula (EK) Nr. 2168/2005, ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1831/1994, OV L 345, 28.12.2005. Pārkāpumi definēti kā „jebkurš Kopienu tiesību noteikumu pārkāpums, kas izriet no uzņēmēja darbības vai bezdarbības, kuras rezultātā tiek nodarīts vai varētu tikt

Birojam krāpšanas apkarošanai (*OLAF*), gan tie gadījumi, par kuriem *OLAF* nav jāziņo, piemēram, tādēļ, ka tie nepārsniedz ziņošanas sliekšni. Pielikumā par atgūstamajām summām nav jāiekļauj atgūstamās summas, kas attiecas uz labojumiem finansējumā saskaņā ar Regulas Nr. 1164/1994 II pielikuma H panta 2. punktu.

Pirms projekta slēgšanas atgūtas summas var tikt atkārtoti piešķirtas projektam ar nosacījumu, ka atkārtotā piešķiršana nemaina projekta fizisko priekšmetu.

Dalībvalstīm jāinformē Komisija par summām, kas atgūtas laikposmā starp galīgā izdevumu paziņojuma un maksājuma pieteikuma iesniegšanu un Komisijas galīgā maksājuma veikšanu, lai Komisija tās var atskaitīt. Slēgšanas dokumentos šādus gadījumus norādīs kā tiesas procesā esošus vai uz neatrisinātiem pārkāpumiem attiecinātus gadījumus. Potenciāli atgūstamās summas, kas slēgšanas laikā vēl aizvien nav atgūtas, Komisijas kontos tiek iegrāmatotas kā debitoru parādi. Tādēļ dalībvalstīm jāinformē Komisija arī par atgūstamajām summām, kas nokārtotas pēc galīgā izdevumu paziņojuma iesniegšanas un pēc projekta slēgšanas.

Dalībvalstīm izmaksātais avansa maksājums saskaņā ar Regulas Nr. 1164/1994 II pielikuma D panta 2. punkta a) apakšpunktu jāattaisno ar maksājumiem, kas veikti vēlākais galīgā atbalsta saldo pieprasīšanas brīdī.

3.1.2. Galīgo izmaksu apstiprinātā paziņojuma vai maksājuma pieteikuma maiņa pēc to iesniegšanas termiņiem

Principā galīgo izmaksu apstiprināto paziņojumu vai maksājuma pieteikumu pēc to iesniegšanas termiņiem mainīt nevar.

Komisija var lūgt dalībvalstij labot galīgo maksājumu apstiprināto paziņojumu vai maksājuma pieteikumu, iesniedzot papildu informāciju un veicot labojumus attiecībā uz Komisijai sākotnēji iesniegtajiem izdevumiem. Minētajā gadījumā valsts iestādēm piešķir divus mēnešus labojumu veikšanai. Ja labojums nav veikts divu mēnešu laikā, Komisija, balstoties uz pieejamo informāciju, un Regulas Nr. 1164/1994 II pielikuma H panta ietvaros turpinās slēgšanu.

3.1.3. No maksājumiem gūto procentu izmantošana

No avansa maksājuma vai starpposma maksājuma gūtos procentus uzskata par dalībvalsts resursiem, un tos ieteicams piešķirt projektam.

Tādā gadījumā procentus var iekļaut valsts ieguldījumā, pievienojot tos vai ar tiem aizvietojošā paredzēto nacionālo valsts līdzfinansējuma apjomu. Galīgajā ziņojumā ieteicams norādīt gūto procentu apjomus un mērķus, kādiem tie piešķirti. Īstenojošajai organizācijai (vai maksātājai iestādei) jāreģistrē tās kontos gūtie procenti. Ja procenti nav gūti, tas jāmin galīgajā ziņojumā.

nodarīts kaitējums Eiropas Kopienų vispārējam budžetam, iekļaujot Kopienas budžetā nepamatotus izdevumus.” (1.a pants).

3.2. Galīgais ziņojums

Galīgo ziņojumu sastādīšanai nav obligāta standartparauga. Gadījumos, kad jau panākta vienošanās par galīgā ziņojuma matricu, to ieteicams ievērot.

Prasības attiecībā uz galīgā ziņojuma saturu noteiktas Regulas Nr. 1164/1994 II pielikuma F panta 4. punktā:

„Šajā ziņojumā ir:

- a) veikto darbu apraksts, kam pievieno faktiskos rādītājus, izdevumus katrai darbu kategorijai un pasākumiem, kas veikti saistībā ar konkrētajiem noteikumiem, kas ietverti lēmumā par palīdzības piešķiršanu;
- b) informācija par visiem reklāmas pasākumiem;
- c) apstiprinājums, ka darbs atbilst lēmumam par palīdzības piešķiršanu;
- d) sākotnējs novērtējums par to, vai 13. panta 4. punktā paredzētie rezultāti būtu sasniegti, jo īpaši, attiecībā uz:
 - projekta faktisko sākšanas dienu,
 - tā pārvaldības veidu pēc darbu beigšanas,
 - vajadzības gadījumā, — finanšu prognožu apstiprinājumu, jo īpaši, attiecībā uz darbības izmaksām un paredzamiem ieņēmumiem;
 - sociālekonomisko prognožu, jo īpaši, plānoto izmaksu un guvumu apstiprinājumu;
 - norādi par veiktajiem vides aizsardzības pasākumiem, to izmaksām saskaņā ar principu, ka piesārņotājs maksā.”

Attiecībā uz elementiem, kuri jāiekļauj galīgajā ziņojumā, Komisijas dienesti vēlas vērst uzmanību uz šādiem punktiem:

3.2.1. *Padarītā darba apraksts*

Projekta fiziskajam priekšmetam un secīgi tā aprakstam jāatbilst pēdējai lēmuma redakcijai, ar kuru piešķirts finansiālais atbalsts. Komisijas dienestiem jābūt informētiem par jebkādam fizisko vai finanšu rādītāju izmaiņām.

Fiziskajiem un finanšu rādītājiem katrā darbu kategorijā jāatbilst rādītājiem, kas izmantoti īstenošanas pārraudzības laikā. Gadījumos, kad fiziskā priekšmeta elements nav pabeigts, galīgajā ziņojumā sīki jānorāda fakti, jāpaskaidro apstākļi un tas, kā fiziskā priekšmeta trūkums ņemts vērā, formulējot galīgā maksājuma pieprasījumu. Gadījumā, ja informācija galīgajā ziņojumā nav pilnīga, Komisija nevarēs turpināt slēgšanas procesu līdz sīkāku paskaidrojumu saņemšanai.

Atkarībā no precīzas projekta apraksta formulējuma piešķiršanas lēmumā fiziskās pārraudzības rādītāju elementi var nebūt 100 % pabeigti atbilstoši jaunākajiem aprēķiniem. Visos gadījumos, kad fiziskā priekšmeta elements nav pabeigts atbilstoši

tehniskajai specifikācijai vai pilnībā neatbilst projekta lēmumam, dalībvalstij jānodrošina, ka projekta galvenais kopējais fiziskais priekšmets ir pabeigts.

3.2.2. *Apstiprinājums, ka darbs atbilst lēmumam par atbalsta piešķiršanu*

Šajā saistībā jāatceras:

- fiziskais priekšmets ir lēmuma galvenais elements, attiecībā uz kuru jānodrošina atbilstība;
- gadījumos, kad lēmumā saskaņā ar atbilstības likumiem konkrēti elementi izņēmuma kārtā minēti kā „atbilstīgi”, t.i., pastāvīgi izmantojamas iekārtas, jāapstiprina to piegāde;
- fiziskās pārraudzības rādītāji kopumā uzskatāmi par indikatīviem (piemēram, m², m³, lineārie metri) atbilstoši precīzam apraksta formulējuma lēmumā. Var tikt pieņemtas saprātīgas atkāpes, ja tās ir savlaicīgi pamatotas, saskaņotas pārraudzības komitejās un tās neietekmē projektu.

3.2.3. *Pasākumi, kas veikti saskaņā ar īpašiem punktiem lēmumā par atbalsta piešķiršanu*

Galīgajā ziņojumā jānorāda pamatots apstiprinājums, kam pievienota atbilstoša dokumentācija, par atbilstību visiem īpašajiem punktiem piešķiršanas lēmumā, jo īpaši visiem punktiem attiecībā uz galīgo maksājumu.

3.2.4. *Projekta faktiskās sākšanas dienas sākotnējais novērtējums*

Regulas (EC) Nr. 1164/94 II pielikuma F panta 4. punkta d) apakšpunkta pirmajā ievilkumā norādītais termins „projekta faktiskā sākšanas diena” nozīmē dienu, kad projekts sāk darboties. Ja projektā (vai projekta posmā) ietverti darbi, ieteicams, lai galīgajā ziņojumā būtu norādīts datums vai datumi, kad dažādi galvenie projekta elementi tika pabeigti saskaņā ar līguma nosacījumiem. Īpaši jānorāda šādi datumi:

- dažādu elementu pasūtīšanas datums/i (t.i. datums, kad projektā parādās pieprasījums);
- pagaidu datums/i, kad īstenojošā organizācija uzņemas „atbildību” („*réception provisoire*”) par infrastruktūru, kur tas piemērojams;
- noteiktais datums/i, kad īstenojošā organizācija uzņemas „atbildību” („*réception provisoire*”) par infrastruktūru⁹;

Prasti šie datumi ir noteikti pirms galīgā atbilstības termiņa. Piešķiršanas lēmumā galīgais atbilstības termiņš ir noteikts, pieskaitot 12 mēnešus dalībvalsts paredzētajam darbu pabeigšanas galīgajam termiņam. Tas darīts, lai galīgajā izdevumu paziņojumā var ņemt vērā galīgo maksājumu darbuzņēmējam. Tādēļ, ja projekts rit saskaņā ar īstenošanas grafiku, „garantijas periods” parasti beidzas

⁹ „(Pagaidu) atbildības uzņemšanās” parasti iekļauta būvniecības līgumu standarta nosacījumos un tajā paredzēts darbuzņēmēja „garantijas perioda” sākums infrastruktūrai pēc pasūtīšanas. „(Noteiktā) atbildības uzņemšanās” sakrīt ar „garantijas perioda” beigšanos.

atbilstības perioda ietvaros un īstenojošā organizācija veic galīgo avansa maksājumu, kuru var paziņot Komisijai atmaksai.

Taču, ja viens vai vairāki no šiem datumiem („*date de réception provisoire*” vai „*date de réception définitive*”) ir pēc galīgā atbilstības termiņa, var konstatēt projekta pabeigšanu un turpināt slēgšanu. Ja „garantijas periods” pārsniedz galīgo atbilstības termiņu, izdevumus, kas radušies pēc atbilstības perioda beigām, finansē valsts iestādes.

3.2.5. Projekta pārvaldība pēc pabeigšanas

Galīgajā ziņojumā jāapraksta, kā tiks segtas darbības izmaksas un nodrošināta infrastruktūras nepārtraukta darbība (norādot ieņēmumu plūsmu vai valsts budžetu, ar ko sedz darbības izmaksas). Ieteikts norādīt un novērtēt ikgadējās darbības/uzturēšanas izmaksas.

3.2.6. Sociālekonomisko prognožu apstiprinājums

Galīgajā ziņojumā jāiekļauj sociālekonomisko prognožu, jo īpaši, plānoto sociālekonomisko izmaksu un guvumu apstiprinājums.

Ar skaidru paziņojumu jāapstiprina vismaz sākotnējie aprēķini, kuri aizvien vēl uzskatāmi par precīziem. No otras puses, ja, piemēram, pieprasījuma aprēķini vai galīgo izmaksu aprēķini būtiski mainījušies salīdzinājumā ar vērā ņemtajām sākotnējām izmaksām, jānorāda ietekme uz izmaksu un ieguvumu analīzi.

Ja pārskatītie sociālekonomiskās analīzes rezultāti norāda, ka īstenojamajam projektam patlaban ir zemāka atdeves likme, tas vien parasti nenoved pie projekta sākotnējā piešķiruma vai galīgā saldo izmaksas pārskatīšanas. Tomēr piešķirumu var būt nepieciešams pārskatīt vai pat samazināt, ja izmaiņas sociālekonomiskajā analīzē parādās arī finanšu analīzē (piemēram, investīciju izmaksās).

3.2.7. Finanšu prognožu apstiprinājums

Ja finanšu prognozes (ieskaitot, piemēram, kopējās investīciju izmaksas, darbības izmaksas un sagaidāmos ieņēmumus) analizētas projekta sākotnējā izvērtējumā, šos aprēķinus īpaši atjaunina un apstiprina galīgajā ziņojumā.

Ar skaidru paziņojumu jāapstiprina vismaz sākotnējie aprēķini, kuri aizvien vēl uzskatāmi par precīziem.

Ja patlaban aprēķināti iepriekš neparedzēti ieņēmumi, tos saskaita un paskaidro.

Ja pārskatītās ieņēmumu plūsmas izmaiņas pārsniedz 10 % attiecībā pret sākotnējo ieņēmumu plūsmu, piešķiruma likme var tikt pārskatīta. Var apsvērt piešķiruma likmes samazināšanu, ja kopējā neto pašreizējā vērtība (NPV) no pārskatītajiem gūtajiem neto ieņēmumiem (ieskaitot 10 % vai lielāku pieaugumu plānotajos ieņēmumos) pārsniedz 15 % no pārskatīto kopējo izmaksu NPV (vai pārsniedz valsts finansējuma daļu, par ko sākumā vienojās, ja vairāk par 15 %).

3.3. Nobeiguma paziņojums un ziņojums

Nobeiguma paziņojums jāsaņem saskaņā ar Regulas Nr. 1164/1994 12. panta 1. punkta f) apakšpunktu un Regulas Nr. 1386/2002 V nodaļu. Saskaņā ar Regulas Nr. 1386/2002 14. pantu nobeiguma paziņojumam jāpievieno nobeiguma ziņojums. Nobeiguma paziņojuma paraugs ir iekļauts Regulas Nr. 1386/2002 III pielikumā. Lietošanas ērtībai ieteicams šo paraugu izmantot.

Turklāt 2005. gada 15. aprīlī Reģionālās politikas ģenerāldirektorāts izdevis norādījumus par nobeiguma paziņojumu (skat. **2. pielikumu**).

3.4. Iztrūkstoša informācija vai nepietiekamas pārbaudes

Ja galīgajā ziņojumā vai nobeiguma paziņojumā nav visas informācijas, kas prasīta piemērojamajos normatīvajos aktos, Komisija, nosakot izpildes termiņu, lūgs to aizpildīt (piemēram, iesniedzot iztrūkstošo informāciju vai veicot papildu pārbaudes). Gadījumā, ja noteiktais izpildes termiņš nav ievērots, Komisija turpinās slēgšanas procedūru un katrā atsevišķā gadījumā, un ņemot vērā visu pieejamo informāciju, Regulas Nr. 1164/1994 II pielikuma H panta ietvaros var piemērot labojumus finansējumā.

4. SLĒGŠANAS LAIKĀ NEPABEIGTI PROJEKTI

Atbilstoši 5. punktā minētajiem nosacījumiem, Kohēzijas fonda atbalstu nevar piešķirt nepabeigtiem projektiem. Ja dalībvalsts vēlas turpināt darbu pēc galīgā atbilstības termiņa, var izmantot vienīgi valsts līdzekļus.

Komisija izdevusi iekšējas vadlīnijas par nepabeigtiem projektiem (skat. **3. pielikumu**).

5. TIESAS UN ADMINISTRATĪVU PROCESU DĒĻ APTURĒTI PROJEKTI

Pretstatā noteikumiem par Struktūrfondiem Regulā Nr. 1164/1994 nepastāv īpaši nosacījumi projektu slēgšanai, ja darbība apturēta tiesvedības vai administratīvu procesu dēļ. Tomēr no Regulas Nr. 1164/1994 12. panta 1. punkta e) apakšpunkta un 13. panta 1. punkta izriet, ka dalībvalstīm Komisija jāinformē par Kohēzijas fondu projektu ietekmējošas tiesas vai administratīvu procesu virzību. Tā rezultātā principā un atbilstoši Regulas Nr. 1164/1994 II pielikuma F panta 5. punktam dalībvalstīm, pirmkārt, jāveic darbības secinājumi no šādiem procesiem, un jāpiedāvā atbilstoši risinājumi attiecībā uz projektu. Minētajā saistībā sniegtas šādas norādes:

- termins „tiesas” vai „administratīvi procesi” nozīmē valsts likumdošanā paredzētu tiesvedību vai administratīvas pārsūdzības;
- tas attiecas arī uz pārkāpumu procedūrām, ko atbilstoši EK līguma 226.pantam ierosinājusi Komisija, kad procedūra tieši saistīta ar projekta īstenošanu;
- slēgšanas nolūkā tiks ņemti vērā vienīgi projekta īstenošanu kavējoši tiesas un administratīvi procesi;

- attiecīgai dalībvalstij jāinformē Komisija par tiesas vai administratīviem procesiem, jāiesniedz Komisijai tiesas nolēmums vai jebkurš cits dalībvalsts izsniegts administratīvs formāls akts un jāpiedāvā iespējamie risinājumi pirms galīgā atbilstības termiņa (piemēram, atbilstības perioda pagarinājums, projekta atsaukums, vai, ja procedūrai ir nebūtiska ietekme uz projekta īstenošanu, nepiedāvā nekādas izmaiņas);
- Komisija attiecīgi lems, ņemot vērā katra gadījuma konkrētos apstākļus, dalībvalsts priekšlikumu, spēkā esošos budžeta noteikumus, nepieciešamību projektu slēgt saprātīgā laikā periodā un Kohēzijas fonda mērķus. Ja lēmuma mainīšana saskaņā ar Regulas Nr. 1164/94 II pielikuma F panta 5. punktu nav iespējama, paredzētais risinājums var būt, piemēram, projekta slēgšana ar Kohēzijas fonda atbalsta proporcionālu izmaksu par jau pabeigto daļu, atbalsta samazinājums vai atcelšana atbilstoši Regulas Nr. 1164/94 II pielikuma H pantam. Visbeidzot, ja iepriekš minētajos procesos atklāj uz dalībvalsti attiecināmus trūkumus vai pārkāpumus, vai nolaidību, Komisija var katrā atsevišķā gadījumā piemērot labojumus finansējumā atbilstoši Regulas Nr. 1164/94 II pielikuma H pantam.

6. PĀRKĀPUMI, PAR KURIEM JĀZIŅO EIROPAS BIROJAM KRĀPŠANAS APKAROŠANAI (OLAF)

Par pārkāpumiem jāziņo *OLAF* atbilstoši regulas Nr. 1831/1994 3. un 5. pantam. Atbilstoši regulai ceturkšņa ziņojumos Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai jāinformē par pārkāpumu risināšanu. Eiropas Birojam krāpšanas apkarošanai ziņotie pārkāpumi jāmin galīgajā ziņojumā līdztekus pārkāpumiem, par kuriem nav ziņots, jo tie nepārsniedz regulā norādīto ziņošanas sliekšni. Jāpaziņo, vai pastāv jebkāda finansiāla ietekme (t.i., vai nepareizie izdevumi ir atsaukti un aizvietoti ar pareiziem izdevumiem, vai summa atgūta un atskaitīta no deklarētajiem izdevumiem, vai arī pastāv summa, kas vēl jāatgūst). Šo informāciju apstiprina projektu noslēgšanas organizācija savā ziņojumā un paziņojumā.

Ja *OLAF* paziņotajiem pārkāpumiem slēgšanas laikā vēl aizvien pastāv finansiālas sekas (t.i. atgūstama summa), notiek daļēja projekta slēgšana, atstājot attiecīgās summas Kopienas ieguldījuma maksājumu kā neizpildītas saistības līdz brīdim, kad dalībvalsts ziņos par lietas galīgo iznākumu. Ja galīgajā iznākumā atzīts, ka valsts tiesa atzinusi attiecīgo maksājumu par pareizu, var izmaksāt Komisijas ieguldījumu. Ja nepareizi izmaksātā summa ir pilnīgi atgūta, vairāk nepastāv nekādi nenokārtoti maksājumi un saistības var izbeigt. Ja valsts iestādes nav veikušas atmaksu, par to tiks sastādīts ziņojums Komisijai (Regulas Nr. 1831/1994 5. panta 2. punkts), kas lems, vai Kopienas budžetā norakstīt zaudējumus ar pārkāpumu saistīto zaudējumu daļu.

7. GALĪGĀ IEGULDĪJUMA APRĒĶINĀŠANA

Pēc galīgā ieguldījuma aprēķināšanas Komisija informēs dalībvalsti par galīgo maksājamo vai atmaksājamo saldo un pieprasīs dalībvalsts komentārus. Ja Komisijas dienestu maksājamā summa ir atšķirīga no dalībvalsts pieprasītās summas un ja ar dalībvalsti nav panākta vienošanās par galīgo maksājamo vai atmaksājamo saldo, vai ja dalībvalsts nereaģē uz Komisijas pieprasījumu sniegt atsauksmes Komisijas

noteiktajā termiņā, Komisija veiks finansiālu labojumu procedūru atbilstoši Regulas Nr. 1164/1994 II pielikuma H pantam.

Kohēzijas fonda atbalsts nepārsniedz dalībvalsts pieprasīto summu (galīgā ieguldījuma aprēķināšanas paraugs sniegts **4. pielikumā**).

8. EURO

Slēgšanas dokumentos minētās summas izteiktas euro, kā norādīts attiecīgajā piešķiršanas lēmumā.

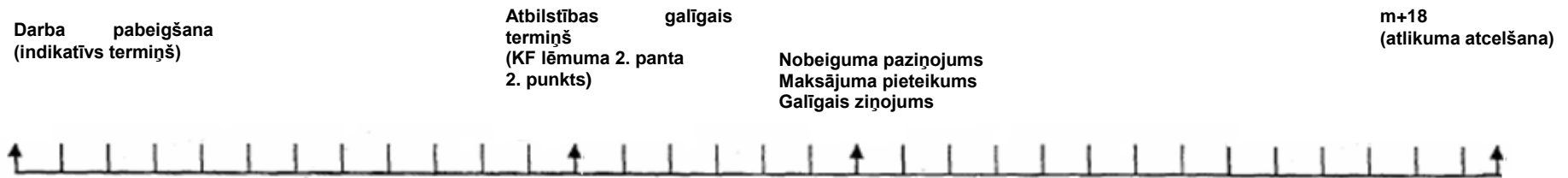
**PIELIKUMS KOHĒZIJAS FONDA UN BIJUŠO ISPA PROJEKTU (2000.–2006.G.)
SLĒGŠANAS PAMATNOSTĀDNĒM**

Pielikumu saraksts

1. pielikums. Projektu slēgšanas grafiks.
2. pielikums. Norādījums par projekta nobeiguma paziņojumu saskaņā ar Regulas 1164/1994 12. panta 1. punktu un Regulas 1386/2002 13. pantu un III pielikumu.
3. pielikums. Vadlīnijas attiecībā uz Kohēzijas fonda projektu grozīšanu – gadījumiem, kad projekti nav pabeigti slēgšanas lēmuma laikā.
4. pielikums. *SYSFIN* aprēķināšanas lapa.

1. pielikums

PROJEKTU SLĒGŠANAS GRAFIKS

2. pielikums – 15.4.2005.

Norādījums par projekta nobeiguma paziņojumu saskaņā ar Regulas 1164/1994 12. panta 1. punktu un Regulas 1386/2002 13. pantu un III pielikumu

Ievads

Šis ir norādījums kompetentajām iestādēm, kas atbild par nobeiguma paziņojumu izdošanu projektu noslēgumā.

Tas tiks iekļauts norādījumu iedaļā Komisijas revīzijas rokasgrāmatā Kohēzijas fondam.

Darbs, kas ar projekta nobeiguma paziņojumu veicams neatkarīgajai iestādei

Paziņojumā pauž saskaņā ar Regulas 1386/2002 13. pantu izraudzītās neatkarīgās iestādes ("neatkarīga iestāde") atzinumu par galīgo izdevumu pārskatu un Kopienas atbalsta atlikuma maksājuma pieteikumu un galīgo ziņojumu. Šajā nolūkā izvērtējamas vadības un kontroles sistēmas, jau veikto pārbaužu atzinumi un, ja vajadzīgs, papildu darījumu izlases veida pārbaudes un galīgais ziņojums, kas sagatavots saskaņā ar Regulas 1164/1994 II pielikuma F panta 4. punktu. Paziņojums iesniedzams, noslēdzot katru projektu, projekta posmu (tehniski un finansiāli neatkarīgu) vai projektu kopu, ne vēlāk kā brīdī, kad tiek pieprasīts galīgais maksājums un galīgā izdevumu deklarācija. Izpēte veicama saskaņā ar starptautiski atzītiem revīzijas standartiem ar nolūku pietiekami pārliecināties par to, vai pārbaudītie pārskati ir bez faktu sagrozījumiem, it sevišķi attiecībā uz projekta izpildi saskaņā ar noteikumiem lēmumā, ar ko piešķir atbalstu no Kohēzijas fonda, un tā mērķiem.

Neatkarīgajai iestādei veicamā darba konkrētais raksturs ir atkarīgs no tā, kāda struktūra ir izveidota regulas prasību izpildei, un jo sevišķi no tā, vai neatkarīgā iestāde ir bijusi atbildīga arī par sistēmu revīziju un/vai izdevumu kontroli (izlases veida pārbaudēm) saskaņā ar Regulas 1386/2002 9. pantu.

Neatkarīgajai iestādei pieejamajai informācijai un tās veiktajam darbam jābūt pietiekamam, lai tā spētu sniegt atbildes uz šādiem jautājumiem.

1. Kuras iestādes veica revīzijas darbu?
2. Vai šīs iestādes bija pietiekami neatkarīgas no īstenošanas dienestiem (ar pārvaldības funkcijām), lai izvairītos no jebkāda interešu konflikta, un kas garantē šo neatkarību?

Pārvaldības un kontroles sistēmu revīzija saskaņā ar Regulas 1386/2002 9. panta 1. punkta a) apakšpunktu

Ir īpaši svarīgi, lai būtu precīzi izskaidrots, pamatojoties uz ko pieņemts nobeiguma paziņojumā paustais atzinums. Šajā ziņā ir skaidri jāparāda, vai projektu noslēgšanas iestāde ir sagatavojusi atzinumu, balstoties vienīgi uz savas revīzijas rezultātiem, vai arī tā sava atzinuma veidošanā paļāvusies uz citu revīzijas iestāžu veikto revīziju (piemēram, iekšējās revīzijas nodaļas vadošajā iestādē, maksātājā iestādē vai starpniecības iestādēs, EK vai ERP revīzijas utt.).

3. Vai ir veiktas pārvaldības un kontroles sistēmu revīzijas saskaņā ar Regulas 1386/2002 9. panta 1. punkta a) apakšpunktu un vai tajās ietilpa iestāde, kas atbild par tā projekta

īstenošanu, par kuru tiek sagatavots nobeiguma paziņojums, vai citiem projektiem, ko īsteno tā pati iestāde?

"Jā" (skatīt 3.a-3.f punktu) vai "Nē" (skatīt 6. punktu)

Ja "jā", jāiesniedz pilnīgs veikto revīziju saraksts, uzrādot iesaistītās iestādes un datumus.

3.a) Vai revīzija izdarīta visās galvenajās atbalsta īstenošanā iesaistītajās iestādēs?

Jāiesniedz konkrēto iestāžu saraksts, kurās veikta revīzija, kā arī revīzijas datums.

3.b) Vai revidētās iestādes ir pilnībā īstenojušas visus šā projekta revīziju konstatējumus un ieteikumus?

Jāsniedz galveno atzinumu un tiem sekojušo darbību kopsavilkums.

3.c) Vai kādā no revīzijas ziņojumiem ir secināts, ka vadības un kontroles sistēmās pastāv būtiski trūkumi, kas var ietekmēt izdevumu regularitāti saistībā ar atbalstu?

Attiecīgā gadījumā jāsniedz šo nepilnību saraksts.

3.d) Ja atbilde uz 3.c) jautājumu ir apstiprinoša — vai ir veikti turpmāki piemēroti pasākumi, kas izlabo trūkumus un identificē un novērš nelikumīgus izdevumus?

Attiecīgā gadījumā jāsniedz tabula ar turpmāko pasākumu uzskaitījumu.

3.e) Ja nav sekojuši piemēroti pasākumi — cik liela izdevumu summa ir skarta?

Jāsniedz tabula ar nepieciešamo izdevumu sadalījumu.

3.f) Vai revīzijas ziņojumi apstiprina pietiekamu revīzijas liecību esību? Ja tā nav — kā ir izpildīta šī prasība?

Ieteikums par vadības un kontroles sistēmu revīziju saskaņā ar Regulas 1386/2002 9. panta 1. punkta a) apakšpunktu

Izveidojiet vispārēju atzinumu, ņemot vērā 3.a)–3.f) apakšpunktu un citu pieejamo informāciju (piemēram, kopsavilkumu par Kopienas un/vai citu valsts iestāžu kontroles konstatējumiem, kas bijuši nobeiguma paziņojuma izdevējas iestādes rīcībā, sīkāk uzrādot pa gadiem un kontroles iestādēm:

- iestādes, kas veikušas kontroli, galvenos konstatējumus, ieteikumus un turpmāku rīcību,

- pārbaudīto izdevumu apmērus un to procentuālo daļu no kopējiem attaisnotajiem izdevumiem).

Var ietvert norādi uz ziņojumu, kas izdots saskaņā ar Regulas 1386/2002 12. pantu.

Izdevumu kontrole saskaņā ar Regulas 1386/2002 9. panta 1. punkta b) apakšpunktu

6. Vai kopējiem attaisnotajiem izdevumiem, kas deklarēti attiecībā uz attaisnotajiem izdevumiem, kuri īstenoti projektos, kas pirmoreiz apstiprināti 2000.–2006. gada laikposmā, uz kuriem attiecas kontrole, procents ir pietiekams, lai būtu izpildītas Regulas 1386/2002 9. panta 1. punkta b) apakšpunkta prasības (vismaz 15 %, ņemot vērā Komisijas ieteikumu par izdevumu revīziju projektam, par kuru tiek sagatavots nobeiguma paziņojums)?

Jāpievieno sīks uzskaitījums, uzrādot, vai šajā vismaz 15 % prasībā ir ierēķinātas citu iestāžu kontroles (t. i., starpniecības iestāžu iekšējās revīzijas nodaļas).

7. Vai minimālajos procentos ir ierēķināti tikai izdevumi, kas pārbaudīti kopumā, vai arī uz izlases pamata saskaņā ar pieņemtiem revīzijas standartiem?

Īsi jāizskaidro piemērotā metode.

8. Vai kontrole aptvēra izdevumus, kas īstenoti visā projekta īstenošanas posmā?

Jāpievieno tabula ar hronoloģisku (t. i., pa gadiem) izlases veida izdevumu sadalījumu.

9. Cik kļūdas/pārkāpumus konstatēja, cik nozīmīgi tie bija un kāds bija skarto izdevumu apjoms? Vai tās pēc rakstura bija sistemātiskas (sistemātiski pārkāpumi ir atkārtotas kļūdas, kas saistītas ar nopietniem trūkumiem vadības un kontroles sistēmās, kuras paredzētas, lai nodrošinātu pareizu grāmatvedības uzskaiti un atbilstību spēkā esošajiem normatīviem un noteikumiem¹⁰) un, ja tā, vai tika darīts viss nepieciešamais, lai konstatētu citus gadījumus?

Jāpievieno atklāto kļūdu/pārkāpumu uzskaitījums, nozīmes vērtējums, skarto izdevumu raksturs un apmēri. Sistemātisku kļūdu/pārkāpumu gadījumā aprakstāmi pasākumi, kas veikti līdzīgu gadījumu identificēšanai. Ir svarīgi, lai projektu noslēgšanas iestāde uzrādītu konstatētās kļūdas/pārkāpumu būtību, proti:

- neattaisnotie izdevumi, kas radušies, un iemesli tos uzskatīt par neattaisnotiem (neatļauti datumi, izmaksu pārsniegumi, tieši piešķirti līgumi utt.),
- līgumu slēgšanas un konkursu procedūras (publiskā iepirkuma tiesību aktu pārkāpumi valsts un/vai Eiropas līmenī),
- konkrētie mērķi nav īstenoti tā, kā aprakstīts lēmumā.

10. Vai visas kontrolē konstatētās kļūdas un pārkāpumi ir pienācīgi likvidēti — t. i., vai ir pietiekamas liecības par to, ka visi neattaisnotie izdevumi ir izlaboti vai ka ir veiktas piemērotas atgūšanas procedūras (ar sekojošu atgūto summu atmaksu Komisijai vai saistību sadalīšanu starp Komisiju un dalībvalsti saskaņā ar Regulas 1831/1994 5. pantu nepilnīgas atgūšanas gadījumā), un ka par pārkāpumiem vajadzības gadījumā ir ziņots saskaņā ar Regulu 1831/94?

Ir jāpievieno tabula, kurā uzskaitītas visas kontroles laikā atklātās kļūdas un pārkāpumi, kā arī attiecīgo revīzijas iestāžu vēlāk veiktie pasākumi.

¹⁰ Kohēzijas fonda revīzijas rokasgrāmata, 2.2.2004., 79. lpp.

Ja pārbaudēs atklājies, ka kļūdu apmērs pārsniedz 2 % no pārbaudītajiem attaisnotajiem izdevumiem, kontroles iestādei jāapsver iespēja paplašināt veicamā darba apjomu, lai labāk noteiktu un izteiktu skaitļos problēmas apmērus.

11. Kāds ir izdevumu apjoms, ko ietekmēja kļūdas/pārkāpumi, kuri nebija sekmīgi novērsti?

Ieteikums par izdevumu kontroli saskaņā ar Regulas 1386/2002 9. panta 1. punkta b) apakšpunktu

Izveidojiet vispārēju atzinumu, ņemot vērā 6.–11. punktu un citu pieejamo informāciju (piemēram, kopsavilkumu par Kopienas un/vai citu valsts iestāžu kontroles konstatējumiem, kas bijuši nobeiguma paziņojuma izdevējas iestādes rīcībā, sīkāk uzrādot pa gadiem un kontroles iestādēm:

- iestādes, kas veikušas kontroli, galvenos atzinumus, ieteikumus un turpmāku rīcību,
- pārbaudīto izdevumu apmērus un to procentuālo daļu no kopējiem attaisnotajiem izdevumiem).

Var ietvert norādi uz ziņojumu, kas izdots saskaņā ar Regulu 1386/2002 12. pantu.

Galīgais izdevumu pārskats un Kopienas atbalsta atlikuma maksājuma pieteikums un galīgais ziņojums

Neatkarīgajai iestādei ir jādeklarē, ka galīgajā izdevumu pārskatā un iesniegumā par Kopienas atbalsta atlikuma maksājumu un galīgajā ziņojumā nav būtiskas neprecizitātes. Tālab tai jāizdara revīzija pārvaldības un maksātāju iestāžu un īstenošanas iestāžu procedūrās, lai sagatavotu galīgo izdevumu deklarāciju un pārliecinātos jo īpaši par to, ka izdevumu apjoms saskan ar izmantotajām grāmatvedības un uzraudzības sistēmām, ka to pamato piemēroti apliecinātie dokumenti un ka ievērotās procedūras ir pamats pārliecībai par to, ka neattaisnoti izdevumi ir izslēgti.

Attiecībā uz galīgo izdevumu pārskatu un galīgo ziņojumu neatkarīgajai iestādei jo īpaši ir jāpārbauda:

- dokumentu pareiza noformēšana un sagatavošana;
- aprēķinu pareizība;
- Komisijai iesniegtā galīgā pārskata saskanība ar pārskatiem, ko īstenošanas iestādes iesniegušas starpniecības iestādēm;
- galīgā ziņojuma saskanība ar finansiālo informāciju, ieskaitot informāciju par nelikumībām.

Ieteicams neatkarīgajai iestādei atzinumu formulēt saskaņā ar Regulas 1386/2002 III pielikuma parauga tekstu. Ja tā ierosina sagatavot atzinumu citādi, pirms tam jāsaņem Komisijas dienestu piekrišana.

Atzinums ar piezīmi vai atzinuma sniegšanas neiespējamība

Paziņojuma paraugs (Regulas 1386/2002 III pielikums) paredz atzinumu ar piezīmi, ja ir atsevišķi pārkāpumi pārbaudes laikā un ja vien konstatēto kļūdu īpatsvars nav augsts, vai ja ir problēmas, kas

nav pienācīgi novērstas, un atzinuma nesniegšanu, ja pārbaudes laikā ir būtiski pārkāpumi vai kļūdu īpatsvars ir augsts.

Ja noslēguma paziņojumā ir atzinums ar piezīmi, domājams, ka Komisija nevarēs tūlīt izmaksāt pieprasīto galīgo saldo un projekta slēgšana tiks atlikta līdz tiks veikti piemēroti pasākumi un/vai novērsti trūkumi.

Tādēļ neatkarīgajai iestādei, kad vien iespējams, jāvienojas ar atbildīgo iestādi un/vai īstenošanas iestādēm par to, kādas darbības veicamas, lai būtu iespējams sniegt atzinumu bez piezīmes. Ja tas ievērojami aizkavē galīgā maksājuma pieprasījuma iesniegšanu, Komisija par to jāinformē.

Pārbaudē atklātie trūkumi

Neatkarīgajai iestādei ir jānosaka, vai šie trūkumi ir tik būtiski, ka nevar sniegt atzinumu, vai tie ir mazāk nozīmīgi, bet tomēr jāsniedz atzinums ar piezīmi, vai arī tie ir tik nenozīmīgi, ka atzinums nav vajadzīgs.

Projektu nobeiguma paziņojumā jāsniedz pietiekama informācija, lai pamatotu izteiktos secinājumus un sekas.

Piemēram:

- trūkumi, kuru dēļ nesniedz atzinumu, un kas varētu būt:
 - nepārbaudīts izdevumu minimālais procentuālais apjoms,
 - tādu pārbažu trūkums, kuras piemēro īstenošanas iestādēm (*piemēram, revīzijas liecību trūkums, ievērojams attaisnojošo dokumentu trūkums*),
 - tādu pārbažu trūkums, kuras piemēro vienai vai vairākām galvenajām īstenošanas iestādēm vai galīgajiem ieguvējiem,
 - būtiski vadības trūkumi, kas nav novērsti;
- trūkumi, kuru dēļ sniedz atzinumu ar iebildumu, un kas varētu būt:
 - kontroles *parauga* reprezentativitātes nenodrošināšana (*piemēram, nepietiekami aptverti dažādu veidu izdevumi*),
 - formālu procedūru trūkums sistemātisko problēmu identificēšanai un novēršanai,
 - neatbilstoša ziņojumu kvalitāte attiecībā uz pārbaudēm saskaņā ar Regulas 1386/2002 9. pantu,
 - tā personāla pienākumu neatbilstoša nodalīšana, kas veic izdevumu pārbaudes saskaņā ar 9. pantu (Piezīme: projekta kontroli, ko veic persona, kas atbild par projekta pārvaldības funkcijām attiecībā uz to pašu projektu, nevar ņemt vērā, lai noteiktu 15 % prasību. Citos gadījumos neatkarīgajai iestādei jānovērtē risks, kas rodas attiecībā uz deklarētajiem izdevumiem).

Jāaplēš skarto izdevumu summa, kā arī Kopienas atbalsta attiecīgā summa.. Neatkarīgajai iestādei jāpieņem slēdziens par to, ka deklarētos galīgos izdevumus tas neietekmē, ja tā ir apmierināta ar šādu situāciju.

Ja Komisija šaubās par sniegtās informācijas ticamību, saskaņā ar Regulas 1386/2002 15. pantu tai ir tiesības prasīt dalībvalstij veikt papildu pārbaudes. Pieprasījumu iesniedz ar ģenerāldirektora nosūtītu vēstuli. Saskaņā ar Regulas 1386/2002 18. pantu laikposms, kurā attiecīgā dalībvalsts var atbildēt, ir divi mēneši, izņemot pienācīgi attaisnotus gadījumus, kad var vienoties ar Komisiju par ilgāku laiku.

Problēmas, kas nav sekmīgi novērstas

Ja ir kļūdas vai pārkāpumi, vai sistēmiskas problēmas, kas konstatētas valsts pārbaudes apmeklējumos un tās nav sekmīgi novērstas, jāsniedz informācija par katru gadījumu. Šajā informācijā jāiekļauj problēmas iespējamais sistemātiskais raksturs un apmērs, kā arī jāuzrāda skarto izdevumu apjomi un attiecīgie Kopienas atbalsta apjomi. Neatkarīgās iestādes atzinumam jābūt ar atbilstošām piezīmēm.

Augsts kļūdu/pārkāpumu īpatsvars

Ja neatkarīgā iestāde secina, ka kļūdu īpatsvars ir augsts, atzinumu nevar sniegt, pat ja atsevišķos gadījumos ir veikti sekmīgi pasākumi. Tas ir tādēļ, ka liels kļūdu īpatsvars norāda uz sistēmiskām problēmām vadošajā iestādē un kontroles iestādē. Neatkarīgajai iestādei paziņojumā jāuzrāda pamats secinājumam par augstu īpatsvaru un sīkāka informācija par konstatētajām kļūdām/pārkāpumiem. Komisijas dienestiem jāvienojas ar valsts iestādēm par turpmāku pasākumu veikšanu, lai noteiktu izdevumu apjomu, ko var pieņemt līdzfinansēšanai. Neatkarīgās iestādes secinājumi var attiekties vienīgi uz īpašiem pasākumiem vai konkrētām iestādēm, un šādā gadījumā jānorāda attiecīgo izdevumu summa.

3. pielikums – 1.4.2003.

Vadlīnijas attiecībā uz Kohēzijas fonda projektu grozīšanu – gadījumiem, kad projekti nav pabeigti slēgšanas lēmuma laikā

"Vadlīnijas attiecībā uz Kohēzijas fonda projektu grozījumiem, kas jāveic, jo pagarina īstenošanas laikposmu un palielina izmaksas", tika pieņemtas šā gada 18. jūlijā un tās nosūtīja attiecīgajām dalībvalstīm.

Šīs vadlīnijas paredz stingru pamatu attiecībā uz projektiem piemērojamajiem grozījumiem vienlīdz attiecībā uz biežumu (tāpēc var pieņemt tikai vienu grozījumu, izņemot katastrofas gadījumā), kā arī uz realizācijas ilgumu (tagad jaunais termiņš darba pabeigšanai nav maināms). Visbeidzot, jāsniedz piemērots paskaidrojums par katru gadījumu.

Turklāt pastāv risks, ka, samazinot iespējamo izmaiņu skaitu, lēmuma darbības laiks varētu beigties pirms attiecīgo projektu pabeigšanas (līdzekļu un/vai laika trūkuma dēļ). Šis punkts tika minēts pēdējā koordinācijas sanāksmē par Kohēzijas fondu. Tādēļ 18. decembra norādījums jāgroza, lai ņemtu vērā šās sanāksmes secinājumus.

1. TIESISKAIS REGULĒJUMS

Grozītās Regulas 1164/1994 II pielikuma D panta 2. punkta d) apakšpunktā ir noteiktas prasības par atlikuma izmaksu, attiecībā uz kuru jāiesniedz galīgais ziņojums. Regulas F panta 4. punktā ir paredzēts, ka galīgo ziņojumu nosūta sešos mēnešos pēc projekta izpildes, bet galīgajam ziņojumam Komisijā obligāti jānonāk laikposmā, kas noteikts D panta 3. punktā, proti, 18 mēnešu laikā no lēmumā noteiktā termiņa, pretējā gadījumā tiks piemērots sods un atcelta palīdzības daļa, kas atbilst atlikumam. Tādēļ finanšu lēmuma 2. panta 3. punktā ir noteikts galīgais datums izdevumu attaisnošanai un darba pabeigšanai. Tādējādi dalībvalstij faktiski ir papildu 12 mēnešu laikposms darba pabeigšanai (D panta 3. punktā noteiktie 18 mēneši, no kuriem atņem F panta 4. punktā noteiktos 6 mēnešus).

2. IEROSINĀTĀ PIEEJA

Ieteicams noteikt divas kategorijas, pamatojoties uz to, vai ir iesniegts galīgais ziņojums.

2.1. Ja galīgais ziņojums netiek nosūtīts Regulā 1164/1994 noteiktajā termiņā

Ja galīgais ziņojums netiek nosūtīts D panta 3. punktā noteiktajā termiņā, proti, 18 mēnešu laikā pēc lēmuma 2. panta 3. punktā noteiktā termiņa, un neņemot vērā projekta pabeigšanas posmu un to, vai tas darbojas, ir lietderīgi atcelt atlikumam atbilstošo palīdzības daļu.

Turklāt ieteicams slēgt projektu, pamatojoties uz informāciju, kas zināma Komisijai, un izskatīt, vai ir lietderīgi sākt finanšu korekcijas procedūru saskaņā ar Regulas 1164/1994 II pielikuma H panta 1. punktu ("finanšu korekcijas").

2.2. Projekts, kas nav pabeigts izdevumu attaisnošanas galīgajā datumā, un galīgais ziņojums, kas iesniegts Komisijai

Pieņemot, ka darbs nav pabeigts standarta finanšu lēmuma 2. panta 3. punktā noteiktajā datumā, darbs jāpabeidz 12 mēnešu laikā.

Pēc tam, kad dalībvalsts iesniegusi galīgo ziņojumu, var rasties trīs situācijas.

- (1) Īstenotā projekta daļa ir funkcionāla un neatkarīgi no termiņa projektu pabeidz 12 mēnešu laikā pēc lēmuma 2. panta 3. punktā noteiktā datuma. Šādā gadījumā atlikumu izmaksā, pamatojoties uz saņemto maksājuma pieprasījumu.
- (2) Īstenotā projekta daļa ir funkcionāla, bet projekts nav pabeigts 12 mēnešu laikā pēc standarta lēmuma 2. panta 3. punktā noteiktā datuma. Šādā gadījumā atlikumam atbilstošā palīdzības daļa jāatceļ un ir lietderīgi izskatīt, vai jāveic jau samaksāto palīdzības daļu finanšu korekcija saskaņā ar grozītās Regulas 1164/1994 II pielikuma H panta 1) punktu.
- (3) Īstenotā projekta daļa nav funkcionāla. Komisija veic visas palīdzības finanšu korekciju (H panta 1. punkts).

Tomēr vēl nepabeigta projekta slēgšanas iespējamību mazina tas, ka valsts iestādes lēmuma grozījumu laikā pieņems lēmumu par jaunu termiņu darba pabeigšanai. Tā kā šis būs galīgais datums, iestādes iespējams centīsies paredzēt pietiekamu laikposmu, lai būtu pārlicinātas, ka attiecīgajā termiņā projekts tiks pienācīgi pabeigts.

4. pielikums

<i>SYSFIN</i>	Aprēķināšanas lapa - saldo
Lieta:	
Lietas nosaukums :	_____

Valūta:	EUR
Attaisnoto izmaksu kopsumma:	3.792.471,00
Fonda ieguldījums:	3.033.977,00
Līdzfinansējuma procents:	80,00%

Procenti	Summa
Kopējie izdevumi	4.037.495,24
Fonda daļa:	3.229.996,40
Kopā:	3.229.996,40
Maksimālais apjoms:	3.033.977,00
Kopā:	3.033.977,00

Valūta:	EUR	<u>Aprēķina rezultāts</u>	<u>Saistības</u>	<u>Maksājumi</u>	<u>Atgūtie līdzekļi</u>	<u>Paredzami ieņēmumi</u>
		3.033.977,00	2.427.182,00	2.347.420,00	0,00	0,00
			2.427.182,00	2.347.420,00		0,00
			606.795,00	686.557,00		

Pieprasītā summa:	686.557,00	EUR	Saņemšanas datums:	20.6.2005.
-------------------	------------	-----	--------------------	------------